

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

2021 m. gruodžio d.

(14.29-20) 470-

Teisės akto projekto pavadinimas: Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. birželio 26 d. įsakymo Nr. 178 „Dėl įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų / išregistravimo iš pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų taisyklių“ pakeitimo“ projektas.

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Teisės departamento (toliau – TD) Netiesioginių mokesčių skyriaus patarėjas Jurijus Kondratovičius.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)¹:

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)²:

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Antikorupcinio vertinimo metu išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams nenustatyta.		☐ tenkina ☐ netenkina

¹ Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatom, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

² Tas pat.

2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	2.1. Teisės akto projektu tvirtinamų Įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtojais / išregistravimo iš pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų ir Pridėtinės vertės mokesčio mokėjo registravimą patvirtinančio sertifikato išdavimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 17 punkte reglamentuota: „<...> mokesčių administratorius dėl papildomų duomenų ar informacijos gavimo susisieikia su mokesčių mokėtoju arba per 3 darbo dienas nuo Prašymo nagrinėjimo termino pradžios parengia Pranešimą dėl papildomų duomenų pateikimo <...>“. Esant tokiam reglamentavimui nėra aišku, kokiais būdais mokesčių administratorius gali susisiekti su mokesčių mokėtoju (telefonu, el. laišku, per Mano VMI ir pan.). Taip pat, jei mokesčių administratorius gali su mokesčių mokėtoju susisiekti telefonu ar el. paštu, ar toks susisiekimo faktas yra fiksuojamas. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlome šią nuostatą patikslinti nurodant susisiekimo su mokesčių mokėtoju būdus. 2.2. Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 18 punkte reglamentuota: „18. Kai mokesčių mokėtojas pateikia visus prašomus	☐ tenkina ☐ netenkina ☐ tenkina ☐ netenkina
-----------	---	--	---

		duomenis ir / ar dokumentus, ir / ar informaciją <...>“. Teisinio reguliavimo neaiškumas, nenurodant formos, kuria mokesčių mokėtojas turi pateikti papildomus duomenis, mūsų nuomone yra ydingas, todėl siūlome šią nuostatą patikslinti nurodant būdus, kuriais mokesčių mokėtojas turi pateikti papildomus duomenis ir /ar dokumentus. 2.3. Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 21 punkte reglamentuota: „21. Pagal Sprendime nurodytus duomenis yra parengiamas informacinis pranešimas ir mokesčių mokėtojas Taisyklių 23 punkte nustatytu būdu informuojamas apie priimtą Sprendimą“. Esant tokiame reglamentavimui nėra aiškus terminas, per kiek laiko turi būti parengtas informacinis pranešimas mokesčių mokėtojui, todėl siūlome papildyti minėtą punktą, įrašant terminą per kurį turi būti parengiamas ir mokesčių mokėtojui išsiųstas informacinis pranešimas apie priimtą Sprendimą. 2.4. Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 27 punkte reglamentuota: „27. Mokesčių administratoriaus iniciatyva gali būti išregistruojami PVM mokėtojai,	☐ tenkina ☐ netenkina ☐ tenkina ☐ netenkina
--	--	---	---

		kurie, mokesčių administratoriaus duomenimis <...>“. formuluotė „gali būti“ yra dviprasmiška, sudaro galimybes veikti savo nuožiūra (pavyzdžiui, vienu atveju mokesčių mokėtojas išregistruojamas iš PVM mokėtojų, o kitu analogišku atveju - neišregistruojamas). Mūsų nuomone, nustatytos dviprasmiškos formuluotės, neaiškus kriterijai ir teisė veikti savo nuožiūra yra korupcijos rizikos veiksniai, todėl siūlome aukščiau nurodytą nuostatą patikslinti. 2.5. Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 32 punkte reglamentuota: „<...> Jeigu PVM mokėtojas dėl numatomo išregistravimo iš PVM mokėtojų pateikia papildomą informaciją apie ekonominės veiklos vykdymą, tai mokesčių administratorius, ją įvertinęs ir nustatęs, kad PVM mokėtojas mokesčių administratoriaus iniciatyva negali būti išregistruotas, apie tai Taisyklių 23 punkte nustatytu būdu informuoja PVM mokėtoją.“. Esant tokiam reglamentavimui nėra aišku, per kiek laiko ir kokiais būdais mokesčių mokėtojas gali pateikti papildomą informaciją bei per kiek laiko nuo tokios informacijos gavimo mokesčių administratorius turi		☐ tenkina ☐ netenkina
--	--	--	--	---

		įvertinti gautus naujus duomenis ir apie priimtą sprendimą informuoti mokesčių mokėtoją. Atsižvelgiant į tai, siūlome nurodyti konkrečius terminus ir informacijos pateikimo būdus. 2.6. Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 32 punkte reglamentuota procedūra, kai po PVM mokėtojo papildomos informacijos pateikimo yra nustatoma, kad PVM mokėtojas mokesčių administratoriaus iniciatyva negali būti išregistruotas, tačiau nėra aiški procedūra ir atliktini veiksmai tuo atveju, jeigu po PVM mokėtojo, informuoto apie numatomą išregistravimą, papildomų dokumentų pateikimo nustatoma, kad jų nepakanka, kad būtų negalima išregistruoti mokesčių mokėtojo iš PVM mokėtojų mokesčių administratoriaus iniciatyva. Pavyzdžiui, ar tokiu atveju priimamas Sprendimas išregistruoti iš PVM mokėtojų, ar PVM mokėtojas pakartotinai informuojamas apie numatomą išregistravimą, kad galėtų dar kartą pateikti papildomus ir pan. Siekdami teisinio reguliavimo aiškumo ir skaidrumo, siūlome papildyti minėtas nuostatas.		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorporcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto			
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių II ir III skyriuje, 22, 24, 25, 27 punktuose ir jų papunkčiuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai, priimant sprendimus, taikomos išimtys	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Teisės akto projektu tvirtinamose Taisyklėse nurodyta sprendimų priėmimo, įforminimo ir informavimo tvarka, tačiau dėl jų išsamumo pateiktos pastabos.		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorporcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos,	Teisės akto projektu tvirtinamos Taisyklės nustato juridinių ir fizinių asmenų, taip pat juridinio asmens statuso neturinčio Lietuvos Respublikoje įsteigto kolektyvinio		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorporcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	nustatyta išsami jų taikymo tvarka	investavimo subjekto, kurio veiklos forma yra investicinis fondas, įregistravimo PVM mokėtojais, išregistravimo iš PVM mokėtojų ir PVM mokėtojo įregistravimą patvirtinančio sertifikato išdavimo tvarką. Šioms nuostatomis įgyvendinti teisės akto projekte numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka.		
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 7 punkte ir jo papunkčiuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Konkretūs terminai nurodyti teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 13, 16-18, 28, 29, 41, 42, 47 punktuose ir 15.2 papunktyje.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 17 ir 18 punktuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros)	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)			
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Teisės akto projektu tvirtinamų Taisyklių 48 punkte.		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	Kriterijus nesusijęs su teisės akto projektu.		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra.		☐ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

VMI prie FM TD Netiesioginių mokesčių
skyriaus patarėjas Jurijus Kondratovičius

(parašas) 2021-12-_____
(data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

VMI prie FM Vidaus saugumo skyriaus
vyriausioji specialistė Asta Sadauskė

(parašas) 2021-12-_____
(data)